Lähettäjä / Avsändare
SUOMEN RIISTAKESKUS
Sompiontie 1
00730 HELSINKI
029 431 2001

Vastaanottaja / Mottagare
XXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXX

PÄÄTÖS

Pvm	*Nro*
12.11.2026	2026-1-000-44340-2

ML 41 A §:N MUKAINEN KANNANHOIDOLLINEN POIKKEUSLUPA

HAKIJA XXXXXXXXXXXXXXX

HAKEMUS Hakija on hakenut poikkeuslupaa seuraavasti:

Eläinlaji ja lupamäärä:
ilves 6 kpl

Eläinlaji ja haettu lupa-aika:
ilves 1.12.2026 - 28.2.2027

Hakemusalue:
Pinta-ala 110073 ha

- 7ZU4DDFC9V.pdf

Hakemuksen perustelut Hakemuksen kohteena olevan riistaeläinlajin kanta tai kannan tila haetulla lupa-alueella:
- Ilves kanta on kasvanut räjähdysmäisesti lupa-alueella viimeisten vuosien aikana. Pelkästään pentuehavaintoja on kertynyt alkuvuodesta lähes 20 havaintoa ympäri Kangasniemeä. Kanta alueella on hyvinvoivaa havaintojen ja riistakamerakuvien perusteella. Yhtään sairasta ilvestä ei ole alueelta raportoitu. Viime keväänä Kangasniemen taajama-alueella havaittiin 3-4 eri ilvestä. Arvio perustuu yhdenaikaisiin havantoihin eripuolelta taajamaa. Kangasniemen taajamassa on havaittu kauriita tänäkin syksynä ja omalta osaltaan nämä tuovat Ilveksiä mukanaan taajama-alueelle. Ilveksiä on tavattu kesän ja syksyn aikaan talojen pihoista taajamasta ja taajaman ulkopuolelta. Nämä on merkitty Tassu-järjestelmään. Pihoissa pyörivistä ilveksistä on tullut rohkeita ja ihmisiä pelkäämättömiä. Viikolla 41 Ilves tappoi kauriin taajamasta, tämä on käyty suurpetoyhdyshenkilön toimesta varmistamassa.

Toimenpiteet, jotka luvan sijasta voitaisiin toteuttaa:
- Kannan kasvun rajoittamiseksi en näe muuta keinoa kuin metsästyksen. Ilveksellä ei ole luontaista vihollista ja ilvekset käyneet entistä rohkeammiksi ihmisasutusten lähettyvillä

Välitoimenpiteet 26.10.2026 Selvityspyyntö, Oma riista -palvelu

Suomen riistakeskus on pyytänyt hakijalta selvitystä hakemuksesta ja

hakemusalueen tilanteesta seuraavasti:

Oheisessa linkissä korkeimman hallinto-oikeuden ennakkoratkaisu 1.6.2026 koskien karhua. Lisäksi linkki korkeimman hallinto-oikeuden tiedotteeseen kyseisestä ratkaisusta. Ratkaisua voidaan soveltaa myös ilvekseen. Kun tutustutte huolellisesti ratkaisuun, selviää keskeiset kannanhoidolliseen poikkeuslupaan liittyvät seikat.

Voitte antaa selvityksessänne näitä tapauskohtaisesti päätösharkinnassa käytettäviä tietoja hakemuksenne tueksi. Näitä ovat muun muassa:

1. Päämäärä. Mikä on hakemuksenne päämäärä?
2. Hakemusalueella osoitettu erityinen ongelma. Mikä on erityinen ongelma hakemusalueellanne?
3. Ongelman ratkaisuksi kokeillut vaihtoehtoiset menetelmät ennen kannanhoidollisen poikkeusluvan myöntämistä. Onko alueella tehty niitä?
4. Lisäksi Suomen riistakeskus pyytää hakijaa esittämään hakemusaluetta koskevat täsmälliset perustelut sille, miten kyseinen päämäärä saavutetaan 6 ilveksen kannanhoidollisella metsästyksellä.

https://www.kho.fi/paatokset/kho202636/

https://www.kho.fi/ajankohtaista/tiedote-ja-uutisarkisto/kho-karhujen-kannanhoidolliseen-metsastykseen-voitiin-myontaa-poikkeuslupa/

Selvitys pyydetään antamaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 9.11.2026 mennessä. Selvityksen voi antaa vastaamalla tähän viestiin Oma riista -palvelussa tai sähköpostitse etela-savo@riista.fi.

Suomen riistakeskus saattaa samalla tietoonne sen, että pyydettyjen selvitysten ja asiakirjojen toimittamatta tai määräajan noudattamatta jättäminen ei estä hakemuksenne ratkaisemista määräajan jälkeen silloin käytettävissä olevien asiakirjojen pohjalta (hallintolain (434/2003) 33 §:n 2 mom.) Asetettua määräaikaa voidaan pyynnöstänne pidentää, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi. Pyyntö tulee osoittaa allekirjoittaneelle joko sähköpostilla tai puhelimitse.

6.11.2026 Selvitys, Oma riista -palvelu

Hakija on antanut seuraavan selvityksen:

1. Päämäärä. Mikä on hakemuksenne päämäärä?

Hakemuksen päämääränä on vähentää ilvesten aiheuttamia sosioekonomisia haittoja, ehkäistä ilvesten ja ihmisten välisiä lähikohtaamisia sekä ylläpitää ilvesten ihmisarkuutta vaikuttamalla hallitusti paikallisen ilveskannan kokoon ja alueellisiin tihentymiin.

2. Hakemusalueella osoitettu erityinen ongelma. Mikä on erityinen ongelma hakemusalueellanne?

Hakemusalueella ilvesten esiintyminen asutuksen läheisyydessä on lisääntynyt, mikä on johtanut ilveshavaintojen kasvuun piha-alueilla, taajamien läheisyydessä sekä kotieläimiin kohdistuvan riskin

lisääntymiseen. Alueella on muodostunut paikallisia ilvestihentymiä, jotka ovat lisänneet ihmisten kokemaa turvattomuutta ja konflikteja ihmistoiminnan sekä suurpetojen välillä.

3. Ongelman ratkaisuksi kokeillut vaihtoehtoiset menetelmät ennen kannanhoidollisen poikkeusluvan myöntämistä. Onko alueella tehty niitä?

Alueella on pyritty vähentämään ilveshaittoja tiedottamisen, vahinkojen ennaltaehkäisyn, kotieläinten suojaamisen sekä yksittäisten ongelmayksilöiden seurannan avulla. Nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan ole riittävästi vähentäneet ilvesten esiintymistä asutuksen läheisyydessä eivätkä ehkäisseet kannan paikallisista tihentymistä aiheutuvia haittoja. Pelkästään yksittäisiin ongelmayksilöihin kohdistuvat toimet eivät ratkaise alueellisesti laajempaa ongelmaa.

4. Miten päämäärä saavutetaan 6 ilveksen kannanhoidollisella metsästyksellä?

Kuuden ilveksen poistaminen kohdistetaan hakemusalueen tiheimmille ilvesesiintymäalueille. Metsästyksen tavoitteena on hillitä paikallisen ilveskannan kasvua, vähentää alueellisia tihentymiä sekä pienentää ilvesten esiintymistä asutuksen läheisyydessä. Toimenpiteen arvioidaan alentavan ihmisten ja ilvesten välisten kohtaamisten todennäköisyyttä sekä vähentävän koti- ja tuotantoeläimiin kohdistuvia haittoja. Haettu poistomäärä on mitoitettu siten, ettei se vaaranna ilveskannan suotuisaa suojelutasoa paikallisesti, alueellisesti tai valtakunnallisesti.

4.11.2026 Selvitys

Suomen riistakeskus on tehnyt hakemusalueen Oma riista tunnusta käyttäen riistavahinkorekisteristä haun ilveshavainnoista (havainnot yhteensä sekä pihakäynnit), ilveksen aiheuttamista kotieläinvahingoista sekä SRVA-tilanteista. Lisäksi riistakeskus on Oma riistasta tarkastanut hakemusalueen poikkeuslupapäätökset. Haun ja tarkastelun aikaväli on 1.1.2024 - 30.9.2026.

Hakemusalueella oli kyseisellä ajanjaksolla yksi SRVA-tilanne (kolari), ei yhtään poikkeuslupapäätöstä eikä korvattua eläinvahinkoa. Pihahavaintoja oli v. 2024 17 kpl , v. 2025 53kpl ja vuoden 2026 aikana 35 kpl. Vastaavasti kirjattuja havaintoja oli 79, 209 ja 140 kpl.

4.11.2026 Kuuleminen, Oma riista -palvelu

Suomen riistakeskus on kuulut hakijaa päätöksen perusteena olevien riistavahinkorekisterin ja Oma riistapalvelun tietojen osalta seuraavasti:

Olette hakeneet kannanhoidollista poikkeuslupaa ilveksen metsästykseen.

Hakemuksessanne esitettyjen tietojen lisäksi virallisista tilastoista (tiedot haettu 30.9.2026 saakka) löytyy oheisen liitteen mukaiset havainto- ja tapahtumamäärät Oma riista -tunnuksen mukaisella hakemusalueellanne.

Suomen riistakeskus pyytää tarvittaessa esittämään näkemyksenne oheisista

tiedoista. Näkemykset ja mahdolliset täydennykset hakemukseenne pyydetään viimeistään 18.11.2026 vastaamalla Oma riista -palvelulla tai sähköpostilla allekirjoittaneelle.

Selvityksen pyydän toimittamaan mahdollisimman pian, jonka jälkeen päätös hakemukseenne voidaan tehdä huolimatta siitä, onko selvitystä toimitettu (hallintolaki (434/2003) 33 §). Asetettua määräaikaa voidaan pyynnöstänne pidentää, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi. Pyyntö tulee osoittaa allekirjoittaneelle Oma riista -palvelulla tai sähköpostilla.

Mikäli hakija päätyy peruuttamaan hakemuksen, sen voi tehdä vastaamalla Oma riista -palvelulla tai sähköpostilla allekirjoittaneelle.

5.11.2026 Selvitys, Oma riista -palvelu

Hakija on vastanut kuulemiseen seuraavsti:

Yhteislupa-alueelta on useampi raportoitu kotieläimiin kohdistunut hyökkäys, mutta niitä ei ole ilmoitettu hätäkeskukseen, joten eivät ole tilastoissa mukana. Laitetaan hakemus eteenpäin, katsotaan miten käy.

PÄÄTÖS

Suomen riistakeskus on päättänyt hylätä hakemuksen.

Päätöksen perustelut

Keskeiset sovelletut säännökset

Luontodirektiivi

Luontodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan direktiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyyppejä ja luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan. Tämän lisäksi direktiivin 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään, että direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan Euroopan unionin tärkeinä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen ja ottamaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet.

Luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on kiellettävä kaikki liitteen IV (a) kohdassa mainittujen lajien yksilöiden tahallinen pyydystäminen tai tappaminen luonnossa. Luontodirektiivin liitteen IV (a) kohdassa on mainittu muun muassa ilves (Lynx lynx). Luontodirektiivin 16 artiklassa säädetään poikkeamisesta 12 artiklan kielloista.

Euroopan komissio on julkaissut tiedonannolla 12.10.2021 ohjeasiakirjan luontodirektiivin mukaisesta yhteisön tärkeinä pitämien eläinlajien tiukasta suojelusta (C(2021) 7301 final, 12.10.2021). Ohjeasiakirjalla on tarkistettu vuonna 2007 julkaistua ohjeasiakirjaa ja siinä on muun ohella otettu huomioon unionin tuomioistuimen viimeisin ratkaisukäytäntö luontodirektiivin soveltamisesta. Ohjeasiakirja ei ole oikeudellisesti sitova, mutta sitä voidaan käyttää osaltaan apuna tulkittaessa luontodirektiivin säännöksiä.

Metsästyslainsäädäntö

Ilves on aina rauhoitettu metsästyslain (615/1993) 37 §:n 3 momentin perusteella. Rauhoituksesta voidaan poiketa Suomen riistakeskuksen luvalla metsästyslain 41 §:n 1 momentin nojalla 41 a §:ssä säädetyin edellytyksin. Lupaharkinnassa voidaan ottaa huomioon riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjen hoitoa koskevat hoitosuunnitelmat, joiden toimenpiteillä otetaan huomioon luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi) 2 artikla.

Edellä olevan perusteella ilveksen rauhoituksesta voidaan poiketa Suomen riistakeskuksen luvalla metsästyslain 41 §:n 1 momentin nojalla 41 a §:ssä säädetyin edellytyksin, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella
1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi,
2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi,
3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle tai
4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

Metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaan ilvestä koskeva poikkeuslupa voidaan myöntää myös tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi.

Metsästyslain 41 §:n 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poikkeusluvan myöntämisessä noudatettavasta menettelystä, poikkeuslupaan liitettävistä määräyksistä, poikkeusluvan nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta, poikkeusluvan ajallisesta kestosta ja poikkeamisen edellytysten arvioinnista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös ajankohdista, jolloin 37 §:n mukaisesta rauhoituksesta voidaan poiketa.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:ssä säädetään poikkeusluvan hakemisesta, 3 §:ssä poikkeusluvan myöntämisen ajankohdista, 4 §:ssä riistaeläintä koskevan poikkeusluvan myöntämisestä ja lupamääräyksistä, 5 §:ssä poikkeusluvan voimassaoloajasta sekä 7 §:ssä poikkeuslupaan liittyvästä saaliin ilmoittamisvelvollisuudesta.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää ilveksen, lukuun ottamatta naarasta, jota vuotta nuorempi pentu seuraa, pyydystämiseksi tai tappamiseksi poronhoitoalueella lokakuun 1 päivästä helmikuun 28 päivään, karkausvuonna helmikuun 29 päivään ja muualla maassa joulukuun 1 päivästä helmikuun 28 päivään, karkausvuonna helmikuun 29

päivään.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan poikkeuslupa myönnetään vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a §:ssä säädetyt poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 4 momentin mukaan metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaisia poikkeuslupia tulee myöntää vain lajin vahvalla esiintymisalueella tapahtuvaan metsästykseen.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 3 momentin mukaan poikkeuslupa on voimassa määräajan, jonka on vastattava poikkeusluvan tarkoitusta.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n mukaan poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille metsästyslain 41 §:ssä tarkoitetun poikkeusluvan nojalla tapahtuneen riistaeläimen pyynnin tuloksesta. Ilmoitus on tehtävä ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi taikka, jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, poikkeusluvan voimassaolon päättymisestä. Ilmoituksessa on mainittava pyydystettyjen eläinten määrä ja pyyntipaikan koordinaatit. Nisäkkäiden osalta on ilmoitettava myös pyyntiajankohta ja sukupuoli. Lisäksi metsästyslain 38 b §:n 2 momentin mukaan on ilmoitettava metsästäjän nimi ja metsästäjänumero.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien nojalla pyydettävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajia tai poikkeusluvan myöntämisperustetta rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 41 a §:n 3 momentissa tarkoitetun poikkeusluvan päämäärästä ja alueesta, jota päämäärä koskee, sekä poikkeuksen kohteena olevan lajin suotuisan suojelutason viitearvosta.

Metsästyslain 30 §:n mukaan ilveksen poikkeusluvan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästykseen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästykseen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään metsästyksen johtajan ja varajohtajien nimeämisestä, näiden ilmoittamisesta asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle, läsnäolosta metsästystapahtumassa sekä metsästyksen johtajan tehtävistä. Edellä tarkoitetuista asetuksentasoisista asioista on tarkemmat säännökset ilvestä koskien metsästysasetuksen (666 /1993) 23 §:ssä.

Lain noudattamisen valvonnasta säädetään metsästyslain 88 §:ssä ja valvontaviranomaisen tarkastusoikeudesta 89 §:ssä.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on linjannut ilveskannan hoitoa Suomen ilveskannan hoitosuunnitelmassa. Ilveskannan hoitosuunnitelma on vahvistettu 15.10.2021.

Hylkäävän päätöksen perustelut

Suotuisa suojelun taso

Luonnonvarakeskuksen viimeisimmän arvion mukaan (Ilveskanta Suomessa 2026, Luonnonvarakeskuksen verkkoraportti, https://www.luke.fi/fi/luonnonvaratieto/tiedetta-ja-tietoa/ilves/ilveskannan-kehitys-ja-tila-suomessa-vuonna-2026) Suomessa poronhoitoalueen ulkopuolella oli 2 990–3 620 ilvestä (90 % todennäköisyysväli). Ilveskanta on kasvanut edellisestä vuodesta noin 21 %, sillä ilveksiä arvioitiin syksyllä 2024 olleen todennäköisimmin 2 480–3 010 yksilöä.

Suomen vuonna 2025 EU:n komissiolle toimittamassa kansallisessa luontodirektiivin 17 artiklan mukaisessa lajiarvioinnissa 2019–2024 ilves arvioitiin levinneisyytensä ja populaatiokoon perusteella olevan suotuisan suojelun tasolla. Myös edellisissä arvioinneissa vuodesta 2007 eteenpäin ilves oli suotuisalla suojelun tasolla. Ilves ei ole myöskään uhanalainen laji Suomessa ns. punaisen kirjan IUCN-luokittelun mukaisesti (Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019).

Tämän poikkeuslupapäätöksen suotuisan suojelun tason tarkastelussa perusteena ovat hakemusalueen ja koko Suomen ilveskannasta käytettävissä olevat Luonnonvarakeskuksen antamat tiedot ja Suomen riistakeskuksen hakemuksen käsittelyn yhteydessä selvittämät tiedot. Koska tämä päätös on kielteinen, päätöksellä ei ole vaarantavaa vaikutusta ilveskannan suotuisaan suojelun tasoon millään unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisussa C-674/17 kuvatuilla mittakaavatasoilla. Lisäksi Suomen riistakeskus katsoo, että vaikka päätös olisi ollut rajatusti myönteinenkin, sillä ei olisi ollut vaarantavaa vaikutusta ilveskannan suotuisaan suojelun tasoon millään unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisussa C-674/17 kuvatuilla mittakaavatasoilla. Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan (ks. KHO 2022:48) sillä seikalla, että metsästyksellä ei käytännössä olisi haitallista vaikutusta kysymyksessä olevan lajin suojelun tasoon, ei ole kuitenkaan tässä suhteessa merkitystä, jos poikkeamiselle ei ole myöskään asetettu hyväksyttävää päämäärää. Lisäksi Suomen riistakeskus toteaa, että päämäärän lisäksi olisi vielä osoitettava se, miten metsästyksellä saavutettaisiin tämä päämäärä.

Pyynnin päämäärä

Hakija on hakenut poikkeuslupaa ns. kannanhoidolliseen metsästykseen metsästyslain 41 a §:n 3 momentin nojalla.

Unionin tuomioistuin on antanut 10.10.2019 ennakkoratkaisun, joka koski luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisen poikkeusluvan myöntämisen edellytyksiä suden kannanhoidolliseen metsästykseen (asia C-674/17, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola). Vaikka edellä mainittu ennakkoratkaisu koski epäsuotuisalla suojelun tasolla olevan suden

kannanhoidollista metsästystä, ennakkoratkaisuun sisältyy myös yleisiä kannanottoja luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisten poikkeamisedellytysten tulkinnasta. Mainitun alakohdan mukaisia poikkeamisedellytyksiä tulee tulkita yhdenmukaisesti siitä riippumatta, mitä luontodirektiivin liitteen IV a kohdassa mainittua lajia poikkeaminen koskee. Tämä käy ilmi myös komission luontodirektiivin soveltamista koskevasta vuoden 2021 ohjekirjasta eli tulkintaohjeesta.

Unionin tuomioistuin katsoi asiassa C-674/17, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, antamassaan ennakkoratkaisussa, että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaa on tulkittava siten, että päämäärät, joihin poikkeuksella pyritään, on tuotava siitä tehtävässä päätöksessä esiin selvästi ja täsmällisesti ja tuettava perusteluin (ks. tuomion kohta 41). Tuomioistuimen mukaan 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaa onkin tulkittava siten, että se on esteenä sellaisten päätösten tekemiselle, joilla myönnetään lupa poiketa tahallisen tappamisen kiellosta, jos tällaisten poikkeuslupien päämäärää ei ole tuettu selvin ja täsmällisin perusteluin ja jos kansallinen viranomainen ei kykene täsmällisten tieteellisten tietojen perusteella osoittamaan, että poikkeusluvilla kyetään saavuttamaan tämä päämäärä.

Korkein hallinto-oikeus viittaa ilveksen kannanhoidollista metsästystä koskevassa ennakkopäätöksessään KHO 2022:48 edellä mainittuun unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisuun asiassa C-674/17, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, ja toteaa, että pelkästään asetuksen tai kansallisen hoitosuunnitelman yleisten tavoitteiden toteuttaminen ei ole yksinään riittävä peruste poikkeusluvan myöntämiselle, ellei poikkeusluvasta samalla ilmene selvästi ja täsmällisesti se luontodirektiivin mukainen hyväksyttävä päämäärä, johon kannanhoidollisella metsästyksellä kyseisellä alueella pyritään, sekä se, miten metsästyksellä saavutettaisiin tämä päämäärä. Lisäksi korkein hallinto-oikeus toteaa karhua koskevassa ennakkopäätöksessään (KHO 2026:36, kohta 55), ettei metsästyslainsäädännön muutoksilla ja hyväksytyllä karhun kannanhoitosuunnitelmalla itsessään ole välitöntä merkitystä sen arvioimiseksi, voidaanko poikkeusluvan myöntämistä yksittäisessä tapauksessa pitää luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan sekä sitä koskevan oikeuskäytännön mukaisena. Edellä olevan lisäksi korkein hallinto-oikeus katsoi samaisen ennakkopäätöksen kohdassa 57, ettei päämääriä, joihin poikkeusluvalla pyritään, voida lupapäätöksessä esittää viittaamalla yleistasoiseen vaikkakin soveltamisalaltaan maantieteellisesti rajattuun sääntelyyn tai kannanhoitosuunnitelmaan, vaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan päämäärät tulee tuoda yksittäisen poikkeusluvan osalta esiin selvästi ja täsmällisesti niin, että poikkeusta voidaan soveltaa tapauskohtaisesti alueella, jolle lupa on tarkoitus myöntää.

Korkein hallinto-oikeus toteaa lisäksi ennakkopäätöksessä KHO 2022:48, että luontodirektiivin tiukasti suojeltavaan lajiin kohdistuva kannanhoidollinen metsästys ei sellaisenaan voi olla luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja sen myötä myöskään metsästyslain 41 a §:n 3 momentin soveltamisen edellytyksenä oleva päämäärä ilman, että metsästyksellä pyritään samalla johonkin luontodirektiivin mukaiseen hyväksyttävään päämäärään, joka kuuluu 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan alaan. Sillä seikalla, että metsästyksellä ei käytännössä olisi haitallista vaikutusta kysymyksessä olevan lajin, kuten esimerkiksi karhun suojelun tasoon, ei ole tässä suhteessa merkitystä. Korkeimman hallinto-oikeuden

mukaan poikkeusluvalla sallittu kannanhoidollinen metsästys voi sinänsä kuitenkin olla keino luontodirektiivin mukaisen hyväksyttävän päämäärän saavuttamiseksi.

Hakemusalue kuuluu ilveskannan hoitosuunnitelmassa tarkoitettuun muun Suomen kannanhoitoalueeseen. Hakija on esittänyt tavoitelluksi päämääräksi: ”Vähentää ilvesten aiheuttamia sosioekonomisia haittoja, ehkäistä ilvesten ja ihmisten välisiä lähikohtaamisia sekä ylläpitää ilvesten ihmisarkuutta vaikuttamalla hallitusti paikallisen ilveskannan kokoon ja alueellisiin tihentymiin.” Suomen riistakeskus katsoo, että hakijan esittämä päämäärä on kokonaisuutena arvioiden sellainen, että se täyttää luontodirektiivin sekä unionin tuomioistuimen ja korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytännön asettamat vaatimukset, koska päämääränä on ” ennaltaehkäisevästi vaikuttaa vaaraa aiheuttavien tilanteiden ja vahinkojen syntyyn sekä kannan hallitsemattomaan kasvuun" eli vähentää ennakolta turvallisuusuhka- ja omaisuusvahinkotapausten todennäköisyyttä (= ihmisten ja ilvesten välisten kohtaamisten ennaltaehkäisy) harventamalla kasvanutta ilveskantaa sekä rajoittamalla kannan kasvua ja tihentymien muodostumista hakemusalueella.

Komission luontodirektiivin soveltamista koskevan ohjeasiakirjan mukaan poikkeus luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla voidaan myöntää vain, jos on olemassa erityinen ongelma tai tilanne, johon on puututtava. Ohjekohtaan nojaten korkein hallinto-oikeus toteaa ennakkopäätöksissä KHO 2023:99 ja KHO 2023:100, että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohtaan perustuvaa poikkeusta voidaan kuitenkin soveltaa vain konkreettisesti ja tapauskohtaisesti ja vain, jos on olemassa erityinen ongelma tai tilanne, johon on puututtava.

Lisäksi korkein hallinto-oikeus toteaa ennakkopäätöksissä KHO 2023:99 ja KHO 2023:100, että päämäärän hyväksyttävyyttä arvioitaessa voidaan ottaa huomioon kyseiseen lajiin liittyvät erityispiirteet. Esimerkiksi karhun osalta kannanhoidon tulisi liittyä aluekohtaisiin, karhukannan liiallisesta kasvusta aiheutuviin konkreettisiin vaikutuksiin ja ongelmiin. Lisäksi korkein hallinto-oikeus toteaa, että poikkeusluvan perusteena tulee olla riittävä selvitys mainituista vaikutuksista nimenomaan poikkeuslupahakemusta koskevalta alueelta.

Edellä olevan perusteella Suomen riistakeskus on tarkastellut hakemusalueelta ilvesten aiheuttamia vaikutuksia ja ongelmia tutkiakseen ihmistoiminnalle aiheutuvia haittoja ja vahinkoja hakemukselle asetettuun päämäärään peilaten. Hakemusalueelta on raportoitu riistavahinkorekisterin mukaan ilvesten pihakäyntejä seuraavasti: 17 kpl vuonna 2024, 53 kpl vuonna 2025 ja vuonna 2026 30.9.2026 mennessä 35 kpl. Kotieläinvahinkoja ei ole korvattu tarkasteluaikajaksolla. Hakemusalueella alueella on ollut suurriistavirka-aputehtäviä (SRVA) vuonna 2024 0, vuonna 2025 0 ja vuonna 2026 30.9.2026 mennessä 1 SRVA-tehtävä (ilveskolari). Petoyhdyshenkilöt ovat tallentaneet hakemusalueelta ilveshavaintoja vuonna 2024 79, vuonna 2025 209 ja vuonna 2026 30.9.2026 mennessä 140 havaintoa. Lisäksi hakemuksessa ja lisäselvityksissä kuvataan ilvesten tappaneen metsäkauriin ja aiheuttaneen eläinvahinkoja, joita ei ole ilmoitettu.

Korkein hallinto-oikeus katsoi ennakkopäätöksessä (KHO 2026:36), että

ongelmat johtuivat alueellisen karhukannan tihentymisestä. Kiistatonta asiassa on, että ilveskanta on kasvanut kanta-arvioiden perusteella Etelä-Savon alueella. Havaintomäärän kasvu viittaa kannan kasvuun myös hakemusalueen osalta.

Asiassa tehtyjen selvitysten perusteella hakemusalueella tilanteet liittyvät ihmisasutuksen läheisyydessä liikkuneisiin ilveksiin, joista ei ole aiheutunut SRVA tehtäviä tai konkreettisia vahinkoja. Uhkaavia tilanteita, joista olisi ollut tai voisi olla vaaraa ihmiselle tai kotieläimille ei ole raportoitu tai kirjattu. Pelkkä ilvesten liikkuminen asutuksen tuntumassa, vaikka se johtuisikin kasvavasta ilveskannasta, ei Suomen riistakeskuksen käsityksen mukaan muodosta KHO ratkaisun mukaista perustetta kannanhoidollisen poikkeusluvan myöntämiseksi. Myöskään hakemuksessa kuvattu ilveksen saalistama kauris ei muodosta perustetta ilveksen poikkeuspyynnille.

Siten asiassa ei ole osoitettu, että hakemuksessa kuvattu päämäärä edellyttäisi vielä tässä vaiheessa kannanhoidollista metsästystä. Lisäksi yksittäisiin, asutuksen läheisyydessä liikkuviin ilveksiin voitaisiin puuttua ensi vaiheessa SRVA-toiminnan kautta karkottamisella, joka toimisi muuna tyydyttävänä ratkaisuna, tai sitä olisi tullut ainakin kokeilla. Edellä olevan perusteella hakemusalueella ei ole osoitettavissa turvallisuusuhkatilanteita, SRVA-tehtäviä tai muita ongelmia siinä määrin kuin korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksessä (KHO 2026:36), jossa oikeus hyväksyi poikkeusluvan. Edellä mainitussa ennakkopäätöksessä poikkeusluvan hyväksyttävyyttä tuki erityisesti se, että alueella oli osoitettu karhujen toistuvaa esiintymistä pihapiireissä, karhujen ja ihmisten kohtaamisten lisääntymistä sekä SRVA-tilanteita. Ratkaisun keskeiset perusteet liittyivät vahvasti ihmisten turvallisuuteen, eivät pelkästään taloudellisiin vahinkoihin. Ilveksen osalta ihmiselle aiheutuva turvallisuusuhka ei ole yleisen käsityksen mukaan yhtä merkittävä, joten pelkkä asutuksen tuntumassa tehtyjen havaintojen määrän kasvu ei ilveksen osalta ilman konkreettisia uhkatilanteita ei muodosta KHO ratkaisun tarkoittamaa suurpetokannan tihentymisestä juontuvaa kannanhoidollisen luvan myöntöperustetta.

Täten Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan hakemusalueella ei voida katsoa olevan, eikä hakija ole hakemuksessaan ja lisäselvityksissään osoittanut vallitsevan sellaista asetetun päämäärän edellyttämää ilveskannasta aiheutuvaa tilannetta tai ongelmaa, joka aiheuttaisi kohtuuttomia vahinkoja ja haittoja ihmistoiminnalle. Myöskään esitettyjä ja selvitettyjä vahinkoja ja tilanteita ei voida pitää sellaisina, että ne ylittäisivät päämäärän edellyttämällä tavalla kohtuullisen tason. Suomen riistakeskus katsoo, että hakemusalueella ei ole siten havaittavissa korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytännön mukaista erityistä ongelmaa tai tilannetta, johon olisi puututtava luontodirektiivin 16 artiklan 1 momentin e alakohtaan perustuvalla poikkeusluvalla. Näin ollen poikkeuslupaa ei voida myöntää.

Edellä olevan takia Suomen riistakeskus ei myöskään katso tarpeelliseksi tarkastella enää erikseen muuta tyydyttävää ratkaisua taikka tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti kriteerien täyttymistä.

Loppuyhteenveto

Hakijalle ei myönnetä metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettua poikkeuslupaa ilvesten tappamiseen. Suomen riistakeskus on tehnyt päätöskohdasta ilmenevän päätöksen edellä mainituilla perusteilla ja ottaen huomioon oikeusohjeissa mainitut säännökset

Oikeusohjeet

Päätöstä tehtäessä on sovellettu seuraavia oikeusohjeita: metsästyslain (615/1993) 30 §, 37 §:n 3 momentti, 41 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 41 a §:n 1 ja 3 momentti ja 90 §, riistahallintolain (158/2011) 8 §: n 4 momentti ja 31 §:n 2 momentti, metsästysasetuksen (666/1993) 23 §, metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 2 kohta, 4 §:n 1 ja 3 momentti, 5 §:n 2 momentti ja 7 §:n 1 ja 3 momentti, valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §, 11 a § ja 11 b §, Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2026 ja 2027 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1218 /2025) 1 §.

Muutoksenhaku

Suomen riistakeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta alueella toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Käsittelymaksun määräämisen osalta valittaja voi vaatia valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n nojalla oikaisua Suomen riistakeskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus on päätöksen liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Petri Vartiainen 0294312211 petri.vartiainen@riista.fi

SUOMEN RIISTAKESKUS
Julkiset hallintotehtävät

Marko Paasimaa
Lupahallintopäällikkö

Petri Vartiainen
riistapäällikkö

Päätös on allekirjoitettu koneellisesti riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentin nojalla.

Päätös hakijalle sähköisen palvelun kautta.

JAKELU

Tiedoksi:
KANGASNIEMEN RIISTANHOITOYHDISTYS
ITÄ-SUOMEN POLIISILAITOS

ETELÄ-SAVON LUONNONSUOJELUPIIRI
LSY TAPIOLA ETELÄ-SAVO - KYMI

MAKSU Käsittelymaksu 200.00 EUR

VALITUSOSOITUS

(Riistahallintolaki 31.1 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
- vaatimusten perustelut,
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot. Hallintotuomioistuimelle on ilmoitettava myös valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Valituksessa on ilmoitettava myös sähköinen tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallintotuomioistuimen sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle,
- asiamiehen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa toisin säädetä.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä,
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä,
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta,
- jos päätös on luovutettu tiedoksiannon vastaanottajalle tai tämän edustajalle, tiedoksiannosta on tällöin laadittava kirjallinen todistus, josta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksiannon ajankohta,
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle. Valitus toimitetaan ensisijaisesti sähköisen asiointipalvelun kautta (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet). Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle myös postitse, sähköpostitse tai tuomalla valituskirjelmän hallinto-oikeuden kirjaamoon. Valitusasiakirjojen on oltava perillä hallinto-oikeudessa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan kuitenkin saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavaan arkipäivään klo 16.15 saakka.

Käsittelymaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä voidaan periä oikeudenkäyntimaksu. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy https://tuomioistuimet.fi/fi/index/asiointijajulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html.

Hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, PL 1744, 70101 Kuopio
Käyntiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, Minna Canthin katu 64, Kuopio
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42502 Faksi: 029 56 42501

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen valtion maksuperustelain 11 b §:n nojalla oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa, joka osoitetaan Suomen riistakeskukselle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- vaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot (postiosoite ja puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa)
- päätös, johon haetaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Jos puhevaltaa käyttää vaatimuksen tekijän laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Oikaisuvaatimuskirjelmän liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon maksun periminen perustuu, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Suomen riistakeskukselle
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Oikaisuvaatimusaika

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa Suomen riistakeskukselle henkilökohtaisesti, postitse, sähköpostitse taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Oikaisuvaatimuksen toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Suomen riistakeskukselle ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä, jotta vaatimus voidaan tutkia. Paperilla toimitetun oikaisuvaatimuksen on oltava Suomen riistakeskuksessa viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä (kello 16.15). Sähköpostitse toimitetun asiakirjan katsotaan kuitenkin saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, määräaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavaan arkipäivään.

Käsittelymaksu

Oikaisuvaatimukseen annettava päätös on maksuton.

Yhteystiedot

Suomen riistakeskus	
Sähköposti	kirjaamo@riista.fi
Käynti- ja postiosoite	Sompiontie 1, 00730 Helsinki
Puhelin	029 431 2001